

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
n	แทน	ขนาดของตัวอย่าง (sample size)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (mean of squares)
*p ≤ .05	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p > .05	แทน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การประพจน์ตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง วิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการประพจน์ตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยใช้การทดสอบที (t-test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ และวิทยฐานะ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (n = 310 คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหารสถานศึกษา	124	40.00
ครู	186	60.00
เพศ		
ชาย	132	42.58
หญิง	178	57.42
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	165	53.23
สูงกว่าปริญญาตรี	145	46.77
อายุราชการ		
น้อยกว่า 10 ปี	66	21.29
10 - 20 ปี	120	38.71
มากกว่า 20 ปี	124	40.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 310 คน)	ร้อยละ
วิทยฐานะ		
ไม่มีวิทยฐานะ	85	27.42
ชำนาญการ	143	46.13
ชำนาญการพิเศษขึ้นไป	82	26.45

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 60.00 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.42 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 53.23 อายุราชการมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 วิทยฐานะชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 46.13

ตอนที่ 2 การประพุดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การประพุดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเมตตา 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความยุติธรรม 4) ด้านความมีใจรัก และ 5) ด้านความซื่อสัตย์ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ระดับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ด้านความเมตตา

ด้านความเมตตา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. แสดงออกด้วยความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.85	0.84	มาก
2. ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น	3.77	0.84	มาก
3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.14	0.70	มาก
4. ยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม	3.92	0.73	มาก
5. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.03	0.84	มาก
6. ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ ศรัทธาและไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.88	0.77	มาก
7. ประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม	3.95	0.88	มาก
8. ยึดมั่นในสัจจะ คิด พูด และปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา	3.86	0.90	มาก
9. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ด้วยความอดุสาหะ	3.84	0.92	มาก
10. ไม่ใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาผลประโยชน์ใดๆ โดยไม่ชอบธรรม	3.92	0.88	มาก
ภาพรวม	3.92	0.69	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความเมตตา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.70) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.84) และประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.84)

ตาราง 4 ระดับการประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ต้องตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.95	0.85	มาก
2. มีความใส่ใจต่อปัญหาของสถานศึกษา	3.96	0.86	มาก
3. มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.15	0.80	มาก
4. มีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ	4.16	0.72	มาก
5. มีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอ โดยผู้ใต้บังคับบัญชานำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม	4.05	0.75	มาก
6. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่	3.93	0.83	มาก
ภาพรวม	4.03	0.70	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.72) มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.80) และมีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอ โดยผู้ใต้บังคับบัญชานำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.83)

ตาราง 5 ระดับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ด้านความยุติธรรม

ด้านความยุติธรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. แสดงภาวะผู้นำที่มีใจหนักแน่น มีความสุขุม และไม่ นำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับเรื่องงาน	3.99	0.88	มาก
2. เอาใจใส่ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชาและปฏิบัติ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ	3.95	0.82	มาก
3. ตัดสินปัญหาและหาทางแก้ไขโดยไม่มีอคติใดๆ ต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.91	0.93	มาก
4. ยึดมั่นในความยุติธรรมเที่ยงตรงในการปฏิบัติหน้าที่	4.17	0.87	มาก
5. ให้ความดีความชอบและลงโทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความยุติธรรม	4.15	0.85	มาก
ภาพรวม	4.04	0.68	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความยุติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยึดมั่นในความยุติธรรมเที่ยงตรงในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.87) ให้ความดีความชอบและลงโทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.85) และแสดงภาวะผู้นำที่มีใจหนักแน่น มีความสุขุม และไม่นำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับเรื่องงาน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตัดสินปัญหาและหาทางแก้ไขโดยไม่มีอคติใดๆ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.93)

ตาราง 6 ระดับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ด้านความมีใจรัก

ด้านความมีใจรัก	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ภาคภูมิใจที่จะบอกคนอื่นว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนี้	4.13	0.90	มาก
2. เมื่องานที่ทำบรรลุผลสำเร็จ รู้สึกโปร่งโล่ง ผ่องใสและเบิกบาน	4.20	0.82	มาก
3. ประารถนาจะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ	4.13	0.85	มาก
4. รู้สึกสบายใจขณะปฏิบัติงาน	4.04	1.01	มาก
5. ไม่เคยรู้สึกเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงาน	4.05	0.88	มาก
6. พอใจที่จะทำงานกับองค์กรนี้	3.92	0.90	มาก
7. มีความรักต่องานและหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่	3.91	0.95	มาก
8. เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	3.95	0.97	มาก
9. แม้ว่าองค์กรอื่นจะได้ค่าตอบแทนที่สูงกว่าก็ยังไม่เลือกทำงานกับองค์กรนี้ต่อไป	3.94	1.06	มาก
10. เมื่อมีผู้กล่าวถึงองค์กรที่ทำงานอยู่ในทางไม่ดี จะรับชี้แจงแก้ทันที	4.12	0.93	มาก
ภาพรวม	4.04	0.80	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความมีใจรัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เมื่องานที่ทำบรรลุผลสำเร็จ รู้สึกโปร่งโล่ง ผ่องใสและเบิกบาน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.82) ประารถนาจะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.85) และภาคภูมิใจที่จะบอกคนอื่นว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนี้ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.90) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีความรักต่องานและหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.95)

ตาราง 7 ระดับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ด้านความซื่อสัตย์

ด้านความซื่อสัตย์	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. แสดงออกด้วยความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.02	0.93	มาก
2. ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	3.87	0.97	มาก
3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3.95	0.91	มาก
4. ยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม	3.98	0.82	มาก
5. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.87	0.93	มาก
6. มุ่งให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมได้จริงๆ	3.87	0.97	มาก
7. ทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.01	0.78	มาก
8. รักษาความซื่อสัตย์อย่างเคร่งครัดพูดจริงทำจริงตามทีพูด	3.89	0.92	มาก
9. มีความจริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้อง	3.89	0.95	มาก
10. มุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย	4.05	1.00	มาก
ภาพรวม	3.94	0.73	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 1.00) แสดงออกด้วยความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.93) และทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.97)

ตาราง 8 ระดับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวม

ประพฤติตามหลักธรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความเมตตา	3.92	0.69	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.03	0.70	มาก
3. ด้านความยุติธรรม	4.04	0.68	มาก
4. ด้านความมีใจรัก	4.04	0.80	มาก
5. ด้านความซื่อสัตย์	3.94	0.73	มาก
ภาพรวม	3.99	0.66	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.66) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.68) ด้านความมีใจรัก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.80) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.70) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.73) และด้านความเมตตา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.69)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

การเปรียบเทียบการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ และวิทยฐานะ โดยใช้การทดสอบที่ (t-test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA)

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การประพฤติดตามหลักธรรม	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n = 124)		ครู (n = 186)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความเมตตา	3.96	0.68	3.89	0.70	0.957	.340
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.06	0.70	4.01	0.70	0.614	.540
3. ด้านความยุติธรรม	4.05	0.67	4.03	0.69	0.190	.849
4. ด้านความมีใจรัก	4.09	0.80	4.00	0.79	0.954	.341
5. ด้านความซื่อสัตย์	4.02	0.74	3.89	0.72	1.527	.128
ภาพรวม	4.04	0.67	3.96	0.66	0.931	.353

$p > .05$

จากตาราง 9 พบว่า การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามเพศ

การประพฤติดตามหลักธรรม	เพศชาย (n = 132)		เพศหญิง (n = 178)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความเมตตา	3.89	0.69	3.94	0.70	-0.653	.514
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.01	0.69	4.05	0.71	-0.614	.540
3. ด้านความยุติธรรม	3.99	0.66	4.07	0.70	-1.107	.269

ตาราง 10 (ต่อ)

การประพุดิตตามหลักธรรม	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	(n = 132)		(n = 178)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4. ด้านความมีใจรัก	3.99	0.82	4.07	0.78	-0.858	.392
5. ด้านความซื่อสัตย์	3.88	0.76	3.98	0.70	-1.231	.219
ภาพรวม	3.95	0.67	4.02	0.66	-0.968	.334

$p > .05$

จากตาราง 10 พบว่า การประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามเพศ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การประพุดิตตามหลักธรรม	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า		สูงกว่า ปริญญาตรี		t	p
	(n = 165)		(n = 145)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความเมตตา	3.92	0.71	3.92	0.66	-0.010	.992
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.05	0.67	4.02	0.73	0.407	.684
3. ด้านความยุติธรรม	4.05	0.70	4.02	0.67	0.306	.759
4. ด้านความมีใจรัก	4.01	0.79	4.07	0.80	-0.577	.565
5. ด้านความซื่อสัตย์	3.92	0.70	3.96	0.77	-0.413	.680
ภาพรวม	3.99	0.65	4.00	0.68	-0.083	.934

$p > .05$

จากตาราง 11 พบว่า การประพจน์ตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประพจน์ศึกษาอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประพจน์ตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประพจน์ศึกษาอ่างทอง จำแนกตามอายุราชการ

ประพจน์ตามหลักกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	0.127	2	0.063	0.133	.876
	ภายในกลุ่ม	147.292	307	0.480		
	รวม	147.419	309			
2. ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.350	2	0.675	1.389	.251
	ภายในกลุ่ม	149.139	307	0.486		
	รวม	150.489	309			
3. ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.468	2	0.234	0.501	.606
	ภายในกลุ่ม	143.208	307	0.466		
	รวม	143.675	309			
4. ด้านความมีใจรัก	ระหว่างกลุ่ม	0.759	2	0.379	0.596	.552
	ภายในกลุ่ม	195.359	307	0.636		
	รวม	196.118	309			
5. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.710	2	0.355	0.664	.516
	ภายในกลุ่ม	164.156	307	0.535		
	รวม	164.866	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.500	2	0.250	0.565	.569
	ภายในกลุ่ม	135.863	307	0.443		
	รวม	136.363	309			

p>.05

จากตาราง 12 พบว่า การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามอายุราชการ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามวิทยฐานะ

ประพฤติดตามหลักธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	1.032	2	0.516	1.082	.340
	ภายในกลุ่ม	146.387	307	0.477		
	รวม	147.419	309			
2. ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.177	2	0.088	0.181	.834
	ภายในกลุ่ม	150.312	307	0.490		
	รวม	150.489	309			
3. ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.488	2	0.744	1.607	.202
	ภายในกลุ่ม	142.187	307	0.463		
	รวม	143.675	309			
4. ด้านความมีใจรัก	ระหว่างกลุ่ม	1.227	2	0.613	0.966	.382
	ภายในกลุ่ม	194.891	307	0.635		
	รวม	196.118	309			
5. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.988	2	0.494	0.925	.398
	ภายในกลุ่ม	163.878	307	0.534		
	รวม	164.866	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.893	2	0.447	1.012	.365
	ภายในกลุ่ม	135.469	307	0.441		
	รวม	136.363	309			

p>.05

จากตาราง 13 พบว่า การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และเสนอข้อเสนอนี้ไว้ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ และ วิทยฐานะ

สมมติฐานการวิจัย

การประพุดิตตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ และ วิทยฐานะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองจำนวน 1,369 คน ปีการศึกษา 2556 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 149 คน ครูผู้สอน 1,220 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามานะ (Yamane) ที่ระดับความ

เชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 447) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน จากนั้นนำขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณโดยกำหนดเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 40 คน ครูร้อยละ 60 แล้วนำมากำหนดสัดส่วนแบ่งชั้นภูมิตามตำแหน่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ถามถึงการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) (สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 139-140) มี 5 ระดับ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร

3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตที่กำหนดในกรอบแนวคิด จากนั้นเสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนดไว้ เพื่อนำแบบสอบถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

2. เสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence : IOC) (สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ซึ่งกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, p.160) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .968

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเสนอขอมติคณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทุกคนด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 1 เดือน

3. ตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ (ประคอง กรรณสูต, 2542, หน้า 108)

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทดสอบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1.1 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความเมตตา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ใต้บังคับบัญชา และมีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอ โดยผู้ใต้บังคับบัญชานำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่

1.3 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความยุติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยึดมั่นในความยุติธรรมเที่ยงตรงในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ความดีความชอบและลงโทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม และแสดงภาวะผู้นำที่มีใจหนักแน่น มีความสุขุมและไม่นำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับเรื่องงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตัดสินปัญหาและหาทางแก้ไขโดยไม่มีอคติใดๆ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

1.4 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความมีใจรัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เมื่องานที่ทำบรรลุผลสำเร็จ รู้สึกโปร่งโล่ง ผ่องใสและเบิกบาน ประารถนาจะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ และภาคภูมิใจที่จะบอกคนอื่นว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนี้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีความรักต่องานและหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่

1.5 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มุ่งประพุดิตแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย แสดงออกด้วยความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง และทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

1.6 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ด้านความมีใจรัก ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเมตตา

2. เปรียบเทียบการประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.1 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามเพศ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามอายุราชการ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.5 การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ด้านความมีใจรัก ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเมตตา

1.1 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความเมตตา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองเห็นว่าผู้บริหารมีความรักความหวังดี ที่ปรารถนาดีให้บุคคลอื่นมีความสุข การนึกถึงความดีและมองบุคคลอื่นด้วยเมตตา จิตใจจะมีแต่ความรักใคร่เบิกบาน ความมีเมตตาช่วยทำให้ชีวิตมีความสุข เสียสละและทำให้ไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร แพรม้วน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้เชิงประจักษ์ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้เชิงประจักษ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองเห็นว่าผู้บริหารมีการตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ที่พึงกระทำไม่ว่าผลของการกระทำนั้นจะดีหรือไม่ เป็นการฝึกฝนให้มีความคิดและการปฏิบัติที่ต้องตัดสินใจด้วยความรอบรู้และรอบคอบอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองดี เมืองเจริญ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการ ในภาพรวม พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความยุติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองเห็นว่าผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยยึดหลักความโปร่งใส ไว้วางใจซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา

ปรับปรุงกลไกการทำงานระบบบัญชีให้มีความโปร่งใส มีระบบการจัดเก็บและเรียกใช้อย่างชัดเจน สามารถสื่อสารที่ดีภายในองค์กรซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสงกรานต์ เนินหาต (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.4 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความมีใจรัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองเห็นว่าผู้บริหารมีใจศรัทธาอันแรงกล้าในการบริหาร เพื่อเป็นพลังสร้างสรรค์งาน โดยหมั่นตรวจสอบศรัทธาว่ามี และก็จะมุ่งมั่นทำสิ่งนั้นด้วยความตั้งใจ เข้าถึงศรัทธางานนั้นก็สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุปผา บุญน้อม (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรม จริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เมื่อพิจารณาคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้าน พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.5 การประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ตรงต่อเวลา พูดแต่ความจริง ละอายต่อบาป ไม่เอาเปรียบ ไม่ทุจริต มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ ไม่คดโกง ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ครอบครัว มิตรสหาย และมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ไม่คิดคดทรยศ ประกอบอาชีพในทางสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของละเอียด แซ่คู (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบการประพฤติตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.1 การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความเห็นว่าคุณบริหารนำเอาหลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ คือความพึงพอใจในงาน วิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียร จิตตะ คือ การมีใจฝักใฝ่เอาใจใส่ในงาน และวิมังสา คือ การไตร่ตรองหาเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองดี เมืองเจริญ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษามีทฤษฎีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรม 10 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่มีเพศแตกต่างกันมีความเห็นว่าคุณบริหารมี การนำเอาหลักธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจของกันและกันเห็นเหตุให้ตนเองและสามารถนำหมุดคณะก้าวหน้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองมี 4 ประการ ได้แก่ ทาน คือ การให้ปันสิ่งของแก่คนที่ควรให้ ปิยวาจา คือ การเจรจาด้วยถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน อุตถจริยา คือการประพฤติดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และสมานัตตตา คือ การวางตนให้เหมาะสมกับฐานะของตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีชา อยู่ภักดี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูกับกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ และระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นว่าคุณบริหารนั้นปฏิบัติตามกรอบของสังคหวัตถุ 4 และพลธรรม 4 หลักการที่นำมาใช้ในการบริหาร นั้น คือ ความรู้ ความขยันหมั่นเพียร การทำงานไม่มีโทษและการรู้จักสงเคราะห์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร แพร่ม้วน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้เชิงประจักษ์ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และอายุราชการ แตกต่างกัน มีการรับรู้คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามอายุราชการ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีความเห็นที่ผู้บริหารรู้และเข้าใจความรู้ว่ามีความรู้ระดับไหน ความเข้าใจเป็นความเข้าใจเรื่องอะไร นี่เป็นเรื่องใหญ่ ถ้าหากไม่รู้ ไม่เข้าใจแล้ว การกระทำก็จะผิดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และอาจจะทำให้ไขว้เขวออกนอกกลุ่มนอกทางได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรชัย โพธิ์งาม (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการพัฒนาจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานสายผู้บริหาร 15 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรมการพัฒนาจริยธรรมไม่แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานสายผู้บริหาร 1-14 ปี

2.5 การประพฤติดตามหลักธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่มีวิทยฐานะแตกต่างกันมีความเห็นที่ผู้บริหารถือปฏิบัติเป็นนิตยมี 4 ประการได้แก่ เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ มุทิตา คือ ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข และอุเบกขา คือ วางตนเป็นกลาง ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงวิบัติ มีทุกข์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของละเอียด แซ่คู (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยรวมทุกมาตรฐานแต่ละมาตรฐานและรายด้านของแต่ละมาตรฐาน พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านความเมตตา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลา ให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพุดิต ตนให้ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 ด้านความรับผิดชอบ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ขยันหมั่นเพียรในการ ปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร

1.3 ด้านความยุติธรรม ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตัดสินปัญหาและหา ทางแก้ไขโดยไม่มีอคติใดๆ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพุดิตตน เป็นกลางไม่อคติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา

1.4 ด้านความมีใจรัก ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีความรักต่องานและหน้าที่ ที่ปฏิบัติอยู่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรหน้าที่ด้วยความรักในงาน ซึ่งการปฏิบัติงานด้วย ความรักในงานจะทำให้ปฏิบัติงานด้วยความสุข

1.5 ด้านความซื่อสัตย์ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลา ให้แก่การปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการประพุดิตตามหลักกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประมศึกษาอ่างทอง ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครอง

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมประพุดิตด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมศึกษาอ่างทอง ตามความ คิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง